

תוכן מורחב של הערכה החדשה – בית ומשפחה – חינוך להתמודדות בעולם משתנה

פתיחה			
מספר עמוד	נושא כללי	נושא השיעור	פירוט ומטרות
9	הפעלות למורים	סדנאות לצוות מורים	לבנות קבוצה, להקנות כלים להעברת סדנאות, פתיחה/חימום, להעביר את הסדנה, לסכם את ההפעלה.
13		הפעלת פתיחה	להנגיש את המושג "הפעלה" לתלמידים להכיר את הכללים המקובלים בסיטואציה של הפעלה להפנים את ההבדל שבין הפעלה ללימוד אינפורמטיבי רגיל
15		אומנות ההקשבה	להפנים את עקרונות ההקשבה וללמוד את חשיבותה
19			להכיר סוגי תקשורת שונים ובהם גם תקשורת פעילה. ללמוד מתי יש ליישם שימוש בתקשורת פעילה.
21			ליישם "הקשבה פעילה" בקבוצה. לגבש את הקבוצה ולהתנסות בהקשבה בקבוצה, להשתמש בקלפים טיפוליים.
22		קלפים טיפוליים ככלי לסדנאות	רקע תיאורטי, מהם קלפים טיפוליים וכיצד אפשר להשתמש בהם בסדנאות
24	הפעלות לתלמידים	מכתב גלוי למחנך כיתה ז'	
26		סדנת פתיחה לצוות החינוכי: כן/לא בבית ספרנו	להעלות דיון בחדר המורים ולגבש תפיסה בית ספרית באשר לעיסוק בתחום של חינוך לחיים במשפחה בקרב מתבגרים (בנים)
27		סדנת פתיחה לתלמידים: כן/לא בבית ספרנו	להעלות דיון בכיתה על חשיבות העיסוק בתחום חינוך לחיים במשפחה מנקודת מבטם של התלמידים, להציג תכנית חלמיש, להעביר פעילות "קריאה לכל המחנכים, הר"מים, ראשי הישיבות והמנהלים".
28		שיעור פתיחה בנושא "חינוך לחיים במשפחה" עפ"י שאלותיהם של בני	להדגיש את חשיבות העיסוק בנושא כיום, להציג את האני מאמין של המחנך, המחנך ככתובת לתלמיד, להדגיש את השמירה על פרטיות

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל החינוך הדתי
 היחידה לחינוך לחיים במשפחה

התלמידים.	נוער		
28 תרגילים ומשחקים לפתיחה. תפקידו של תרגיל הפתיחה הוא לשבור מחיצות ולקרר לבבות על מנת לאפשר סדנה איכותית	אוסף תרגילי פתיחה		31
ללמד את התלמידים לשתף את האחר ואת הקבוצה בחייהם האישיים ובנושאים הקשורים למשפחה, להכיר דרכי התמודדויות שונות של האחרים, וכל זאת באמצעות משחק.	משחק שיתוף המשפחה		33
	הצעה ליצירות ספרותיות העוסקות בנושא "בית ומשפחה" מתוך תכנית הלימודים לבגרות בספרות		35
להכיר את הערך שבהקמת משפחה, להציג את הערך להביא ילדים לעולם, לעודד להקים משפחות גדולות. לאפשר אוורור לרגשות ולתחושות של התלמיד במשפחתו	"ילדים זה שמחה"		37
לנסח חוזה, ליצור אקלים נוח לשיח בין תלמידי הכיתה ולהגן על תלמידים מפני חשיפת מידע אישי העלול להזיק לאחד מחברי הכיתה או למוסר המידע.	חוזה בין המורה לכיתה בשיעורי חינוך לחיים במשפחה		38

שער ראשון - מתבגרים			39
פירוט ומטרות	נושא השיעור	נושא כללי	מספר עמוד
להקנות ידע בנושאים הקשורים לגיל ההתבגרות בכלל ולחברה הדתית בפרט. לפתח אצל המתבגרים מודעות לעצמם, לתהליך ההתבגרות ולקשיים הכרוכים בו, לפתח אצל המתבגרים כישורי התמודדות	רקע תיאורטי – גיל ההתבגרות	גיל ההתבגרות	41
לרכוש ידע בנושא, להציג את המחנך כדמות תומכת ורלוונטית, ליצור תחושת נרמול ושפה משותפת לאוכלוסיית המבגרים.	גיל ההתבגרות		45
ללמד את ההבדל בין גבורה מציאותית לדמיונית ובין גבורת כוח לגבורת רוח, הצגת דמויות	גבורה		49
להכיר את 'שפת ההיזכרות' ולהיות מוכנים לדבר דיבור מתגעגע ומתבונן על התהליכים הילדיים	'היינו ילדים'		54
להבין את מאפייני תקופת גיל ההתבגרות, להבין שהתבגרות טומנת בחובה אחריות	להתבגר ולקבל אחריות		56
לאפשר לתלמיד לחלום. ללמד להציב מטרות ויעדים. לגלות מחויבות ואחריות ליעדים. לתכנן דרכי פעולה להגשמת השאיפות.	'היינו כחולמים'		58
לפתח מודעות עצמית לתכונות ומאפיינים.	על ייחודיותו של כל אחד מאיתנו		60

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

כתובת אתר מינהל החמ"ד: www.education.gov.il/hemed

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
היחידה לחינוך לחיים במשפחה

62	שייכות	לאתר תלמיד בודד חברתית, להבין את תחושותיו, ללמד את התלמידים להיות רגישים ולהבחין בתלמיד בודד – דחוי.
63	סיפור דמיוני על סמארטפונים וחיים "אמיתיים"	פתיחה לנושא ההתמודדות
65	נתינת מקום לחוויות הקושי/הזמנה ופתיחה	ללמד את הנער להכיר כי הוא אינו מתמודד לבד עם הבעיה. רבים חוו בעיות דומות ואף גדולי ישראל עמדו בהתמודדויות שונות. להכיר בכך שהמודעות למאבק והנכונות להתמודד הן עצמן מעלה גדולה.
69	ההתמודדות בעולמם של חכמינו	עצם קיומו של היצר המיני אינו מעיד על קוטנו של האדם, אלא על גדולתו. למרות כוחו ועוצמתו של היצר אין להיכנע ואין לוותר.
74	ההתמודדות עם הקושי	להכיר שתי גישות להתמודד עם היצר: בעל התניא – דרכם של בינוניים, מלחמה מתמדת עם היצר בהמטרה לנצח בכל קרב וקרב גם אם אין משיגים ניצחון במערכה כולה. החסידות והקבלה – דרכם של צדיקים, לאחד את היצרים, להבין את שורש הכמיהה ולחשוף את הקדושה שבו.
79	אתגרים לפניך! – מעשה מעני ומרגלית	להבין את משנתו של רבי נחמן בנוגע להתמודדויות וניסיונות. להכין את התלמידים לקראת כישלונות ולגלות את הצדדים החיוביים בהתמודדות עם אתגרים.
84	"בעצם, מדוע לא?" על מגע וגבולות	להבין את חשיבות השליטה העצמית ואת הקשר של שליטה זו לאיסורי תורה ואיסור הנגיעה בפרט.
87	התמודדות מעשית עם פיתויים	לגבש דרכים להתמודד עם דחפים פנימיים. להבין את הסכנה שבגירוי היצר.
91	להימנע מצפייה בסרטים פורנוגרפיים	להציג מבוא לנושא, להבין את הבעייתיות שבגלישה לא מבוקרת. ללמוד למצוא במחנך דמות תומכת ורלוונטית לתלמידים. להפנים את ההבדל שבין דמיון וירטואלי למציאות ממשית
95	לראות את האור שבי – לדון את עצמי לכף זכות	להכיר את הכוחות הטובים שבנו שמאפשרים להתמודד עם אתגרים וניסיונות. הקב"ה אוהב גם את הנופלים ועדיין הם קשורים אליו גם לאחר החטא. ללמוד שהתקומה אפשרית לאחר הנפילה. ללמוד על החיוב שבהתמודדות עם אתגרים
100	ממשיכים ללכת בסבלנות ולהתמודד	להקנות כלים רגשיים להתמודד עם כישלון בזמן שמנסים להתמודד עם היצר ועם שאיפות רוחניות
103	כוח היצר וגישות להתמודד עמו – עוד בסוגיית היצר	גישה א – סכר לנהר גישה ב – להמשיך לחתור גישה ג – גשר מעל מים סוערים

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

כתובת אתר מינהל החמ"ד: E mail: www.education.gov.il/hemed

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
היחידה לחינוך לחיים במשפחה

110	התבגרות גופנית ומיניות	להיות מודעים לשינויים הגופניים. קצב ההתפתחות ומבנה הגוף שונה מאדם לאדם. גוף ונפש מושפעים זה מזה
112	גיל ההתבגרות: בנים	התפתחות גופנית, התפתחות מינית, קרי לילה
114	שיח על מיניות בין הורים ומורים למתבגרים	לשקף את הצרכים של המתבגר בחינוך המיני. להעלות קשיים של מורים והורים לעסוק במודע בחינוך מיני. להקנות כלים לטיפול שיח בין הורים למתבגרים.
120	אימון לשיחה אישית עם תלמיד בתחום המיניות	אוכלוסיית היעד: מורים ומורות
122	שיח על מיניות – שיעור פתיחה לכיתה (על פי כישורי חיים)	לפתוח את הלימוד של הנושא ממקום ניטרלי ולא מאיים. לאפשר טבילת אש למורה כדי להוכיח שאינו מתבייש, חושש או אוסר לדבר על נושאים מיניים. לעודד גישה ביקורתית לצריכת מידע בכלל ובתחום המיניות בפרט. לעודד פנייה לאנשי מקצוע בעת הצורך.
123	מפגש עיבוד רגשי לאחר שיעור פיזיולוגיה	להכניס את השיח הרגשי גם לשיח הביולוגי ולהדגיש את חשיבות עולם הרגש כמשפיע על חיי המתבגרים. לאתר תלמידים הזקוקים למענה בשל תגובות לחץ, חשש וכו'
125	קווים מנחים לשיחה אישית עם מתבגרים בתחום המיניות	
125	על סודות והתבגרות	ליידע את התלמיד כי התפתחות מינית היא נורמטיבית. ליידע את התלמיד כי נושאים אלו אינם בגדר "סוד" שאסור לדבר עליו.
128	התמודדות חינוכית עם איסור הוזה"ל	להציג את הנושא, ההלכה והשפה ההלכתית, להציע דרך להתמודד עם הנושא, לבחור, בעיתוי הנכון, טכניקות לפתיחת הנושא
135	עמדות כלפי נטיות חד-מיניות	
139	במ"ה וחלמי"ש בשיח עם הורים על מיניות	
141	על צניעות, הידברות ומה שביניהם – חשיבות השיח המשפחתי על מיניות	
143	"סימא עין היצר" – מקומה של המשפחה בחינוך המיני	הצגת דברים לעיון ופרקטיקה – לתאר מתווה עבודה עם קבוצות אבות וקבוצות מחנכים
148	המתבגר במשפחה	להעצים את הבית הפרטי של כל אחד. לעמוד על הכוח הגדול של הבית ועל משמעותו גם בעידן המודרני.

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

כתובת אתר מינהל החמ"ד: www.education.gov.il/hemed

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
היחידה לחינוך לחיים במשפחה

151	על אחים ואחיות	לזהות את החולשות והחלקים החזקים של הקשרים בינינו ובין אחינו/אחיותינו. להעלות למודעות את טיב הקשר בין אחים ואחיות במשפחה. להכיר בקושי שבקשר בין אחים לאור המקורות.
154	"אבא, אני אוהב אותך" – על הקשר הרגשי בין אבות ובנים	לבדוק את תפיסת התלמידים באשר לקשר הקיים בינם לאביהם. לבחון את תפיסת התלמידים באשר לנחיצות הקשר שבינם ובין האבות ולהדגיש את חשיבות הקשר ונחיצותו.
156	בלי סודות	הבנת המושג "סוד" להבין את המניעים והמחירים של סודות בחיינו. ללמוד להבחין בין סודות טובים לסודות רעים, להבחין בין סודיות לפרטיות, לאפיין משפחה פתוחה ומשפחה סגורה.
161	התמודדות עם פגיעות מיניות ומניעתן	מבוא - לברר תפיסות ונורמות מקובלות בנושא התנהגויות בעלות גוון מיני, לעודד את התלמידים להעלות שאלות המטרידות אותם, לבסס את מעמדו של המחנך, הרב, היועץ ככתובת לפנייה, לברר מהי פגיעה מינית, לרכוש ידע רלוונטי בנושא ולהכיר את החוק וההלכה בתחום.
163	סדנאות ומערכי שיעור: מהי פגיעה וכיצד היא נוגעת בנו?	הצעה 1 – בדק בית. הצעה 2 – פגיעה מינית – מהי? הצעה 3 – סיפורי אירוע הצעה 4 – שוברים שתיקה הצעה 5 – שמש ההתייחסויות הצעה 6 –
167	שומרי סף ברשת – סדנאות	להבהיר עמדות בנושא פגיעה מינית ברשת. לפתח יכולת להיות אמפתי למצוקת האחר להבין את ההשלכות של הפגיעה. לעודד מעורבות ועשייה. לעודד דפוסים של פנייה לעזרה להתבסס על עמדות תורניות כמו: "ואהבת לרעך כמוך", "לא תעמוד על דם רעך" וכו'
172	חשד לפגיעה מינית בתוך הקהילה – המשבר הצפוי והדרך לאיחוי	דברים לעיון

175	שער שני – חברות		
מספר עמוד	נושא כללי	נושא השיעור	פירוט ומטרות
177		רקע תיאורטי	בנושא חברות

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

E mail: www.education.gov.il/hemed כתובת אתר מינהל החמ"ד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
היחידה לחינוך לחיים במשפחה

180	מהי חברות?	רגש רגש תרדוף – על כוח הגילוי של רגשות בגיל הנעורים	לזהות את המניעים לפעולות של התלמיד גם בעזרת רגשות ולא רק בעקבות התוצאות. ללמד תקשורת עם אחרים דרך עולם הרגשות. להגיע לשליטה עצמית במודעות לרגשות שהתלמיד מרגיש.
182		מהו סוד בשבילי?	"נאמנות לחברה" סודות בחברה הם דבר נורמטיבי, אבל לעיתים צריך לגלות את הסוד. לגלות את הסוד לאדם נכון יכול להקל על מי שמעוניין לשמור עליו. לדעת שלא כל דבר שלא רוצים שיידעו עליו הוא סוד. סוד בקבוצה, לעמוד על ההבדל בין סוד קבוצתי לסוד אישי
186		שיחת חברים כמשיבת נפש	להעלות את המודעות לכוח הדיבור. למנות את תפקידי הדיבור בחיים. להבין מדוע קשה לפעמים לדבר.
192		על חברים טובים	לפתח מודעות לפער בין חבר "כיפי" לחבר טוב, בין "חבר חברתי" ל"ידיד נפש". להכיר בעוצמתם של "חברים שקטים"
194		חברות אמת	ללמד את משמעות המושג חברות. להבחין עד כמה התלמיד מוכן לוותר על ה"אני" העצמי לטובת החברות.
199		אני והחברה – דחייה חברתית	להכיר את עולמו הרגשי של הילד הדחוי. להעצים את הילד המקובל שבוחר ללכת נגד הזרם ולקרב את הדחוי. לחזק את הילדים שחושפים את התופעה.
204		קובץ פעילויות בנושא חברות	ללמוד לזהות את ערכי החברות לפתח כישורי התמודדות עם הקשיים המתעוררים במציאות של ימינו. לזהות סגנונות שונים של חברות
211	על חברות "בינו לבין" בגיל הנעורים לאור מקורות היהדות	איש ואישה – צלם אלוקים שבאדם	להבין את עמדת היהדות להבין את קשר הזוגיות המתבסס על יציבות, השקעה ואחריות. ללמד שהקשר הזוגי הוא קשר המתפתח נדבך על נדבך בתהליך איטי ולאורך זמן. להסביר על חיוניות "הנתינה" בתוך הזוגיות.
215		ערך החברות בתנ"ך, בדברי חז"ל ובראשונים	
218		דפוסים של אהבה	לבדוק את טיב הקשרים של התלמידים עם חברים או חברותיהם (בהווה או בעתיד)
219		"והיא חברתך ואשת בריתך" (מלאכי ב, י"ד)	להבין את המושגים חברות וברית.
223		אהבה התלויה בדבר ואהבה	

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

E mail: www.education.gov.il/hemed כתובת אתר מינהל החמ"ד

	שאינה תלויה בדבר		
227	חברות – השלכות הלכתיות		
229	גדרים הלכתיים בתחום המחשבה		
230	הטעם המתוק של איסור הנגיעה		
231	"הפאזל של הפרטים" – חשיבות ההקפדה על פרטי ההלכה		
235	חברות בין שני המינים		
239	דילמות בחברות בין בן לבת		
242	כיצד נגיב כשאנו כועסים?		
245	סליחה		
252	פרידה מקשר	קשיים בחברות	
255	להפוך מים ליבשה – על אחריות חברתית (וסמים)		
	להביא למודעות של הבעיות בקשר של חברות ע"פ הנורמות בחברה הדתית. להביא למודעות שיש להציב גבולות ולהפעיל שיקול דעת בקשרים בין שני המינים. להפנים את חוסר התוחלת בשימוש באלימות. לפתח דרכי תגובה חלופיות. להבין את המושג		
	להבין שלעיתים פרידה היא בלתי נמנעת והיא חלק ממהלך חייו של האדם. להפנים שמצב קשה של פרידה הוא מצב זמני וחולף. לבנות חוסן פנימי להתמודדות עם פרידות. לכוון לרכישת כלים כדי להיפרד בהגינות. לפתח מודעות לאחריות לעצמנו ולאחרים. להבין כי המחויבות לפעול נגד רצונו של היחיד היא דווקא מעידה בהבנת אחריות אמיתית.		

259	שער שלישי – לקראת הקמת משפחה		
מספר עמוד	נושא כללי	נושא השיעור	פירוט ומטרות
		רקע תיאורטי	
263	פתיחה	משפחה, חברת שפע וגבולות	להסביר שאין קונים הכול. לעודד לצניעות כלכלית בשמחות. איזו עשיר? השמח בחלקו. להסביר כי ברכת ה' היא תעשיר.
268		"וארשתיך לי לעולם..."	ללמד איך להתמיד באהבת האירוסין לאורך ימים.
272		מטרות	
273	אהבה	אהבה והתאהבות	ללמד מהן התכונות הנצרכות לדמות האוהבת ומהן התכונות הטובות של הדמות האוהבת.

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

E mail: www.education.gov.il/hemed כתובת אתר מינהל החמ"ד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
היחידה לחינוך לחיים במשפחה

284	והתאהבות	האם זו אהבה?	להבין את המושג "אהבה". להבחין בין אהבה להתאהבות. להבין כי אהבה היא רגש נרכש ומשתמר מתוך בניית קשר מתמשך ומעמיק לאורך שנים.
289		אהבה זה כל הסיפור	אהבת יעקב לרחל
291		"כימים אחדים"	פנים שונות לאהבה – יצחק ויעקב
293		מה בין אהבה להתאהבות	
297		מה זאת אהבה?	להכיר בפער שבין "התאהבות" – שלב ראשוני חולף ובין "אהבה" – מושג יציב. להבחין בין אהבה התלויה בדבר לאהבה שאינה תלויה בדבר.
301		האם זו אהבה? על קשר זוגי שמאפשר אלימות ופגיעה	להבחין בין אהבה נורמטיבית לאהבה חונקת ואלימה
303		מטרות	
304		שיקולים בבחירת בן/בת זוג	נקודת מוצא: מי אני ומה באמתחתי? יופי או אופי? האם זו הבחירה שלי? עצמיות ועצמאיות, הגשר לקשר, דומים או שונים? תיאוריית הדמיון, תיאוריית ההשלמה, תיאוריית ה-S.V.R, כבוד בינינו, לאן פני הקשר?
317		אין "שחור או לבן" שיקולים בבחירת בן זוג	ללמד שהבחירה היא משימה מורכבת ורבת גורמים. להבין שלכל אדם חשובים דברים שונים. ללמד להתמודד עם מחשבות סטריאוטיפיות בדבר התכונות החשובות שיהיה בבן הזוג. מודעות למה חשוב "לי".
319		"הנך יפה רעייתי..."	לחשוף לשיקולים השונים בבחירה. יש מקום לשיקולים שונים, אך אין לוותר על מידות טובות בבן זוג המיועד.
323	בחירת בן/בת זוג	שיקולים וקטגוריות בבחירת בן/בת זוג ובקבלת החלטות בכלל – 3 פעולות שונות	מודעות לדפוסים שונים של קבלת החלטות. הצפת הפרמטרים שבעזרתם בוחרים בן זוג. בחירת החיצוניות של בן הזוג במידה מוגבלת לאחר הסתכלות על פנימיותו. להבחין בין חברות של עשיית רושם לזוגיות עמוקה. לבנות תמונת עתיד באשר לתחומים שונים. להכיר את תופעת הרווקות המאוחרת ולמצוא פתרונות.
326		גיל הנישואין	
330		בחירת בת זוג	אין אדם מושלם
331		אל תתפשרו, חשבו חכם!	
333		ישנן יותר יפות ממנה, אך אין יפה כמוה!	
335		אשתי בצבע וכל העולם בשחור לבן	ללמד על מחויבות לחיי הנישואין
336		מאחורי המסכה, מי מסתתרת? – תדמית ודימוי	להכיר את תופעת ה"תחפושת", התדמית בחברה. ההצעה המחדשת של ההפעלה היא לראות בבן זוג את הדמות הראויה ביותר להיות "חבר נפש", שתכיר את ה"אני" האמיתי

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

כתובת אתר מינהל החמ"ד: www.education.gov.il/hemed E mail:

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי
היחידה לחינוך לחיים במשפחה

שלי. להדגיש כי בחירת בת זוג שמתאימה ל"תחפוש" תחבל משמעותית בסיכוי לאושר ולתחושת הקבלה.	עצמי בקרב מתבגרים, בחירת בת זוג		
	מטרות	נישואין לשם מה?	339
על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו...	מהות הנישואין ומשמעותם		340
ללמד את ההבדל בין חברה לאישה.	מה אני מחפש בקשר הזוגי?		340
לחדד מה נערים מחפשים בקשר הזוגי.	מה אני מחפש בקשר הזוגי? – המשך		342
להבחין בהבדלים שבין פנימיות לחיצונית. להדגיש את החשיבות של היופי הפנימי לעומת היופי החיצוני. להעלות מודעות לכך שפעמים רבות הרגשות הפנימיים מנהלים אותנו ולהעלות שאלות כגון "מה קורה בתוכי" "כיצד אני בוחר להגיב". לתת לגיטימציה לשיחה על רגשות ולהבעתם בפומבי.	האומנם – "שקר החן והבל היופי"? מותר לדבר על רגשות		345
הפעילות מיועדת לנערים שנמצאים בקשר של ידידות או חברות. להכיר את שלושת המרכיבים של "משולש האהבה" ולהשליך על בניית הקשר עם בת הזוג.	אהבה – מה?		349
לעמוד על ההבדל בין אהבה ילדותית לאהבה בוגרת. לזהות לאיזה סוג קשר שואפים ולהבין מה הם הגורמים לתחושת האהבה.	אהבה – מה?		351
להצביע על תופעת דחיית גיל הנישואין. לפרט מהן הסיבות שבעטיין אנשים מתחתנים. לדבר על קשר זוגי בהקשר של נישואין ומחויבות, ולא בהקשרים זולים ומזדמנים.	"העץ הנדיב" – האם זאת אהבה?		352
כבוד האישה לאור המקורות.	למה להתחתן?		357
ללמד מהן מטרות הנישואין. להסביר מהם קשרי נישואין ומה שם קשרים שאינם במסגרת הנישואין. "הצלחה בחיים" ונישואין. נישואין – חלק משרשרת הדורות. למנות מהן תכונות האופי הנדרשות כדי לבנות חיי משפחה טובים.	אלימות ואילמות בקשר הזוגי		365
זוגיות דורשת הדדיות. להסביר מהן התכונות חשובות לזוגיות בונה וצומחת. להכיר את התכונות הקיימות אצל כל אחד מבני הזוג.	בשביל מה להתחתן?		371
להכיר את התפיסות בנושא פרנסה. לבנות תפיסת עולם גם בנושאים של כסף ועבודה. מהם דמי כיס ומהי קנייה נכונה. להבהיר מהי פרסומות וצרכנות וללמד ניהול כלכלי עצמאי.	הכנה לזוגיות		373
המעבר מזהות אישית לזהות משפחתית	משפחה, ערכים וכסף		376
להכיר את הזהויות השונות שבתוכנו. להכיר את הכוחות והקונפליקטים הפנימיים שבתוך הזהויות השונות. להיות לכישורים הקיימים בי.	בניין הזהות	זהות	384
ליצור דימוי עצמי חיובי ודינמיקה קבוצתית חיובית	תעודת הזהות שלי		385
להכיר את מקורות העוצמה שבנו ואת אופני התמודדות ודרכי הפעולה שלנו.	ואהבת לרעך כמוך		386
להעצים את היכולת להתמודד עם אתגרי החיים.	החיה שבי		388
להעלות את המודעות לאתגרים העומדים בפני "שמיניסטים". להתכונן ולהעצים את עצמנו לקראת שנת סיום לימודי התיכון.	זהות מתוך התמודדות		389

המען למכתבים: רח' שבטי ישראל 27 טלפון: 02-5604117 פקס: 02-5604105

devoraros@education.gov.il

כתובת אתר מינהל החמ"ד: E mail: www.education.gov.il/hemed

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 מינהל החינוך הדתי
 היחידה לחינוך לחיים במשפחה

391	זהות מתוך קושי	לבנות דרכי התמודדות נכונות עם קשיים. להכיר את המושג "מרכז שליטה פנימי" ולהבין את חשיבותו כדרך התמודדות מיטבית.
393	שינויים בזהות – "תאמינו לי שאני אשתנה"	להבהיר את שלב המעבר מזהות אישית לזוגית ואת המחיר הנדרש במעבר כזה.
395	מטרות	
396	תקשורת בין אישית	להכיר תקשורת בונה ומקדמת. להבדיל בין תקשורת היררכית לתקשורת בקבוצת השווים. להכיר חסמי תקשורת.
399	תקשורת בונה ותקשורת הורסת	לחשוף את מאפייני התקשורת. להבחין בין תקשורת בונה קשר לתקשורת שחוסמת קשר. להעלות למודעות מצבי תקשורת שונים.
403	איך זה נראה כשאינן תקשורת	להסיר מהן ההשלכות של חוסר תקשורת. להכיר את הדינמיקה של נתק בתוך המשפחה.
405	איך זה נראה כשאינן תקשורת	להמשיך את הפעילות הקודמת אך מזווית שונה – התוצאות הקשות של חוסר תקשורת. להכיר את הדינמיקה של נתק בתוך המשפחה.
407	כיצד נפתור מריבות	ללמד איך לשמור על קשר גם אם יש חוסר הסכמה. כיצד לפתור מריבה.
412	הדיבור – צורך מקשר בין איש ואשתו	הפער בין "תקשורת גברית" ל"תקשורת נשית". להבחין בין דיבור כאמצעי להעברת מידע לדיבור שמטרתו הבעת אמפטיה וצורך לשתף בחוויות פנימיות. להמיר משפטי טענה למשפטי הזמנה.
416	מטרות	
417	איש, אישה ומשפחה	לפגוש את המורכבות בחיי הנישואין. להבהיר את הצורך בתיאום ציפיות זוגי.
420	"כל ישראל חברות"	ללבן דרכי חיים ותפיסות חיים שונות מתוך עולם התורה תפקידי גברים ונשים
422	'גברים ונשים מכוכבים אחרים' – על הדמיון והשוני בין גברים ונשים	ללמד על הפער בין צרכי האיש והאישה. לדבר על עקרונות השוני ועל השפעתו על השיח הבין מגדרי..

433	חלוקת סרטי בוגרי החמ"ד לפי נושאים
-----	-----------------------------------